

Ukmergė

Anno 1333

Wilkamergen
Vilkenberge
Wilkinberg
Vilkomir
Wilkomiria
Wilkomierz
Vilkmergè
Aukmergè

Anno 1333

Ukmergė

Žmonės Ukmergėje ir iš Ukmergės

People in Ukmergė and from Ukmergė

Tai nutiko prieš kokius 800 metų... Kartą ūksmingose giriose medžiojo jaunas **kunigaikštis Tautvilas**. Kai nebeliko nė vienos strėlės, jį užpuolė vilkai. Staiga pasirodė žynė vardu Vilkmergė. Ji sutramdė vilkus ir išgelbėjo kunigaikščio gyvybę. Tautvilo tėvas Dausprungas, Lietuvos valstybės įkūrėjas Mindaugo brolis, prie Šventosios upės pastatė pilį ir žynės garbei pavadino Vilkmergė. Vardas prigijo ir visam miestui, kuris vėliau pervardytas Ukmergė. Tai sena legenda, užsimenanti apie pirmuosius garsius žmones, susijusius su Ukmergė. Įžymybių pėdos įspaustos ir vėlesnėje miesto istorijoje.

The story goes back almost 800 years. One day young **Duke Tautvilas** was hunting in the shady woods. After running out of arrows, he was attacked by wolves. Suddenly the priestess called Vilkmergė appeared. She tamed the wolves and saved the duke's life. Tautvilas' father Dausprungas, the brother of Mindaugas who was the founder of the Lithuanian State, built a castle near the Šventoji River and named it Vilkmergė in honour of the priestess. The name spread to the entire town, which was later renamed Ukmergė. This old legend gives us a clue about the first famous people associated with Ukmergė. The subsequent history of the town also contains footprints left by notable citizens.

Medus su šviežiais agurkais – mėgstamas ukmergiškių desertas. Tačiau mažai kas žino, kad dar XIV a. būtent tokiu desertu lepinosi **Lenkijos karalius Jogaila**, kurio įsakymu 1387 m. Ukmergėje pastatyta medinė bažnyčia ir įkurta viena pirmųjų Lietuvos katalikų parapijų. O agurkus į mūsų šalį tikriausiai atgabeno totorių kariai, atvežti galingiausio visų laikų **Lietuvos valdovo Vytauto**, kuris kovų su Jogaila metu 1391 m. nugriovė medinę Ukmergės pilį, stovėjusią ant piliakalnio.

The favourite sweet of Ukmergė residents is fresh cucumber with honey. However, hardly anyone knows that in the 14th century this dessert was enjoyed by **Jagiello, King of Poland**, under whose orders a wooden church was built in 1387, and one of the first Catholic parishes was established in Ukmergė.

Cucumbers most likely were introduced to our country by Tartar warriors, brought in by **Grand Duke Vytautas**, the mightiest ruler of all time, who, during his battles with Jagiello in 1391, tore down the wooden Ukmergė church standing on the hill.

Stanislovas Augustas Poniatovskis

Abiejų Tautų Respublikos valdovas, 1792 m. Ukmergei suteikė herbą, pasirinktą pačių miestėnų ir išlikusį iki šiol. Beje, Ukmergės herbe matomas raudonas veršis – karališkosios Poniatovskių giminės simbolis.

Stanislaw August Poniatowski

The Lord of the Republic of Two Nations, in 1792. UKMERGES granted a coat of arms, and the townsfolk themselves selected the Existing so far. By the way, Ukmergės coat of arms featured a red bull – a symbol of royal relatives Poniatowski.

Netoli Ukmergės, Taujėnų dvare, 1812-ųjų metų velykas šventė **Rusijos caras Aleksandras I**, ten pat susipažinęs su dvarininkaite Sofija Tyzenhauzaite ir ja žavėjęsis iki pat mirties.

Near Ukmergės, Taujėnai, 1812 Year Easter feast **Tsar Alexander I of Russia**, there is also familiar with dvarininkaite Sofia Tyzenhauzaite and žavėjęsis it until his death.

1812 m. vasarą **imperatoriaus Napoleono** vedami pulkai Deltuvos miestelyje (netoli Ukmergės) susikovė su caro daliniais - Deltuvos mūšiu prasidėjo 1812-ųjų metų Prancūzijos ir Rusijos karas.

1812. Summer **Emperor Napoleon** led regiments Deltuva town near Ukmerge clashed with the tsarist troops - Deltuva battle began in 1812's French and Russian war.

Pirmasis nepriklausomos **Lietuvos prezidentas Antanas Smetona** kilęs iš Ukmergės krašto. Jau užimdamas aukščiausias valstybines pareigas, A. Smetona savo Užulėnio dvare (dabartinis Ukmergės rajonas) mėgdavo garblius svečius vaišinti riešutais, užaugusiais čia pat, lazdynų alėjoje, kurią jis pats ir pasodinęs.

The first **president of independent Lithuania Antanas Smetona** is derived from Ukmerge region. Already taking the highest public office, Smetona your Uzulena Manor (current Trakai district) liked to entertain guests Respectable nuts, grown right here, hazelnuts alley, and which he himself planted.

Mūsų žmonės šiandien

Our present day people

Kiekvienas kraštas įdomus tiek, kiek įdomūs jo žmonės: ne tik gyvenusieji prieš šimtmečius, bet ir tie, kas ateitį kuria dabar.

Didžiuojamės dabartiniais Ukmergės krašto kūrėjais – vien juos išvardyti nepakaktų visų šios knygos puslapių, o ir kiekvieno tokio žmogaus darbai yra verti atskiros knygos...

Every country is interesting, particularly in regards to its people, both those who lived centuries ago and those who are shaping the future today. We are proud of the present day developers in the Ukmergė region. All the pages of this book could not list them in their entirety, and the works of each individual person are worthy of a separate book...

RIMANTAS ZINKEVIČIUS

Lietuvos kryždirbystė kaip unikali liaudies meno šaka nuo 2001 m. yra įrašyta į pasaulinį UNESCO žmonių nematerialaus kultūros paveldo sąrašą.

Ukmergiškis tautodailininkas Rimantas Zinkevičius vadinamas Lietuvos kryždirbių karaliumi. Šio menininko sukurtų medinių kryžių, koplytstulpių, stogastulpių ir skulptūrų yra Lietuvos ir Švedijos muziejuose, Vengrijoje, Belgijoje, Olandijoje, JAV, Australijoje... Tiesa, jų galima pamatyti ir arčiau – ekspozicija įrengta paties meistro namuose Juodausių kaime (Ukmergės r.). Kolekcijoje yra skulptūrų, sukurtų iš išskirtinai seno ąžuolo, rasto Šventosios upės dugne (Geologijos institutas nustatė, kad mediena vandenyje išbuvo beveik 2 000 metų).

„Auksinio vainiko“ skulptorių konkurse R. Zinkevičius 2 kartus buvo pripažintas geriausiu Lietuvos tautodailininku.

Lithuanian cross-crafting is a unique folklore art branch that was inscribed on the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity. Folklore artist Rimantas Zinkevičius from Ukmergė is known as a Lithuanian cross-crafting king. The wooden crosses and sculptures crafted by this artist can be seen in Hungary, Belgium, the Netherlands, the USA, Australia, and museums of Lithuania and Sweden. You can also see the crosses displayed in the house of the craftsman in Juodausiai village, Ukmergė district. Additionally, Zinkevičius was twice recognized as the best Lithuanian folklore artist in the “Golden Crown” (“Auksinis vainikas” in Lithuanian) sculptor contest.

RŪTA LUKENSKIENĖ

Kalendorinės vaisės pagal prosenelių tradicijas! Štai kuo net ir už Lietuvos ribų garsėja kaimo sodyba – Lukenskų namai (Kultuvėnų kaimas, Ukmergės r.). Rūta Lukenskienė daro tikrus stebuklus, atgaivindama lietuvių kulinarinį paveldą. Pavyzdžiui, svečiai iš Prancūzijos aikčiojo iš gardumo, kai paragavo marinuotų baravykų, sodybos šeimininkės pagamintų pagal seną mamos receptą (žr. nuotrauką).

Kitas Lukenskų namų pasididžiavimas – „Rūtos krupnikas“, atkurtas pagal vienos ponios pasakojimą (beje, ta ponia Smetonos laikais buvo karietų fabriko savininkė). Medus, naminė trauktinė su 5 „karštaisiais“ prieskoniais, 1 slaptas ingredientas – viskas pakaitinama, štai jums ir senovinis šedevras, tinkantis rudenį prie laužo arba žiemą įveikus sniegynus...

Seasonal dishes in the best traditions of our ancestors! This is what the Lukenska homestead in Kultuvėnai village, Ukmergė district, is celebrated for even outside of Lithuania. Rūta Lukenskienė, the host of the homestead, works real wonders in reviving Lithuania's culinary heritage. French guests recently 'melted' in pleasure after trying pickled wild mushrooms made according to Rūta's mother's recipe (please see the picture). Rūta's Krupnik is based on a recipe that was revived by one lady from the interwar period (who owned a carriage factory). Honey and home-made bitters are combined with five hot spices and one secret ingredient – all of these are heated up, and here you have an ancient masterpiece suited to warming you up in the autumn or winter.

LAIMA DZIGAITĖ

Ukmergiškė dailininkė Laima Dzigitė jau surengė daugiau negu 30 personalinių parodų. Jos kūriniai buvo eksponuoti Vokietijoje, Prancūzijoje ir Belgijoje, pasiekė JAV, Kanadą ir net Vatikaną (vienas darbas padovanotas popiežiui).

L. Dzigitės paveikslams, sukurtiems iš džiovintų augalų, prigijo naujas terminas – žolynų grafika.

Savo namuose Ukmergėje menininkė turi įsirengusi galeriją „Žolynų kampas“ (adresas: Bažnyčios g. 29). Kai ten užsuksite, patys nuspręskite, ar teisūs tie menotyrininkai, kurie įžvelgia L. Dzigitės kūrybos sąsają su žymiausiu visų laikų Lietuvos dailininku Mikalojumi Konstantinu Čiurlioniu.

Laima Dzigitė, an artist from Ukmergė, has already held more than 30 solo exhibitions. Her art works have been on display in Germany, France, Belgium, the USA, Canada, and even in the Vatican (one piece was given as a gift to the Pope).

Digitė's pictures are created from dried flowers, and gave birth to the new term 'plant graphics'. The artist has opened a gallery in her house at Bažnyčios St. 29, Ukmergė, and called it “Žolynų kampas” (Plant Corner).

KLUBAS „MIŠKO BROLIAI“ / FOREST BROTHERS CLUB

1944 m. Lietuvą užėmė SSRS kariuomenė. Jau tais pačiais metais sovietinei okupacinei valdžiai ginklu pasipriešino 50 000 Lietuvos žmonių, kurie partizaniniame kare dalyvavo iki 1953 m. Jie buvo vadinami kovotojais už Lietuvos laisvę, miškiniais arba miško broliais. Siekiant propaguoti Lietuvos partizanų judėjimo istoriją ir jos sąsajas su Ukmergės kraštu, 2012 m. buvo įsteigtas karo istorijos klubas „Miško broliai“. Jis įsikūręs buvusioje karinėje bazėje Kopūstėlių miške (Ukmergės r.). Kito tokio klubo nėra visoje Lietuvoje! Klubas turi daugiau negu 60 narių. Į rekonstruotą „partizanų bunkerį“ dažnai užsuka svečiai iš Lietuvos bei užsienio. Kiekvienas, aplankęs „Miško brolius“, gauna tai patvirtinantį sertifikatą.

The Soviet army occupied Lithuania in 1944. In the same year, 50,000 Lithuanian people engaged in armed resistance against the Soviet occupants and fought in a partisan war until 1953. These people were called the Forest Brothers. In order to promote the history of the Lithuanian partisan movement and underline its links with the Ukmergė region, the Forest Brothers Military History Club was founded in 2012. It is located in a former military base. There are over 60 members in the club, and foreign visitors often come to see the restored “guerrilla bunker”. Every guest of the Forest Brothers is awarded with a certificate to commemorate their visit.

MATAS, LUKAS IR ROMAS ALIUŠKEVIČIAI / MATAS, LUKAS, AND ROMAS ALIUŠKEVIČIUS

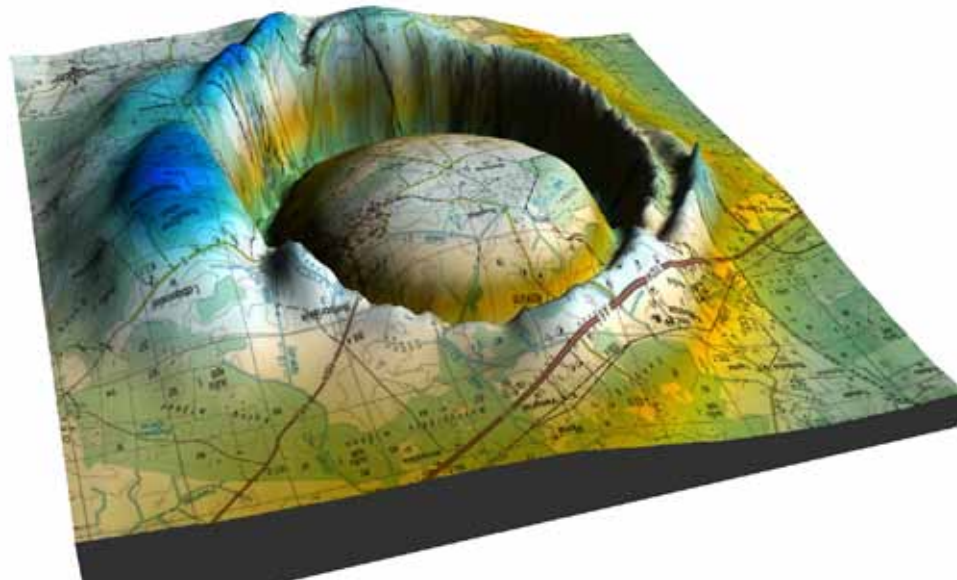
Štai tokių paslaptinių betoninių kubų galima pamatyti laukuose ir miškuose netoli Ukmergės. Jie susiję su... kosmosu ir galbūt net su deimantais! Kaip? Viskas paaiškės artimiausiuose puslapiuose.

Mysterious concrete cubes can be spotted in the fields and woods near Ukmergė. They might be related to space or even diamonds. How so? You will find out that in the following pages...

186! Tiek meteoritinės kilmės kraterių yra mūsų planetoje. Vienas jų slypi po žeme ten, kur dabar yra Veprių miestelis (Ukmergės r.). Šis smūginis krateris atsirado maždaug prieš 160 mln. metų, kai į Žemę trenkėsi meteoritas. Apskaičiuota, kad jo skersmuo galėjo būti 200–600 m, bet didžiausia tikimybė, kad 353 m. Kas taip tiksliai apskaičiavo? Broliai Matas ir Lukas Aliuškevičiai – Veprių vidurinės mokyklos moksleiviai! Tiesa, Lukas jau studijuoja Edinburgo universitete (Škotija), o apie kraterį daugiausiai papasakoti gali vepriškiai Matas ir jo tėtis Romas (žr. nuotrauką).

186 – this is the number of meteorite craters on our planet. One of them lies beneath Vepriai town in the Ukmergė region. This impact crater was formed some 160 million years ago when a meteorite hit the Earth. By some calculations, the meteorite might have been 353 metres in diameter. Who made such precise calculations? The brothers Matas and Lukas Aliuškevičius, when they were students at Vepriai Secondary School. At present, Lukas is studying at the University of Edinburgh, Scotland, so Matas and his father Romas from Vepriai were able to tell us everything about the crater (please see the picture).

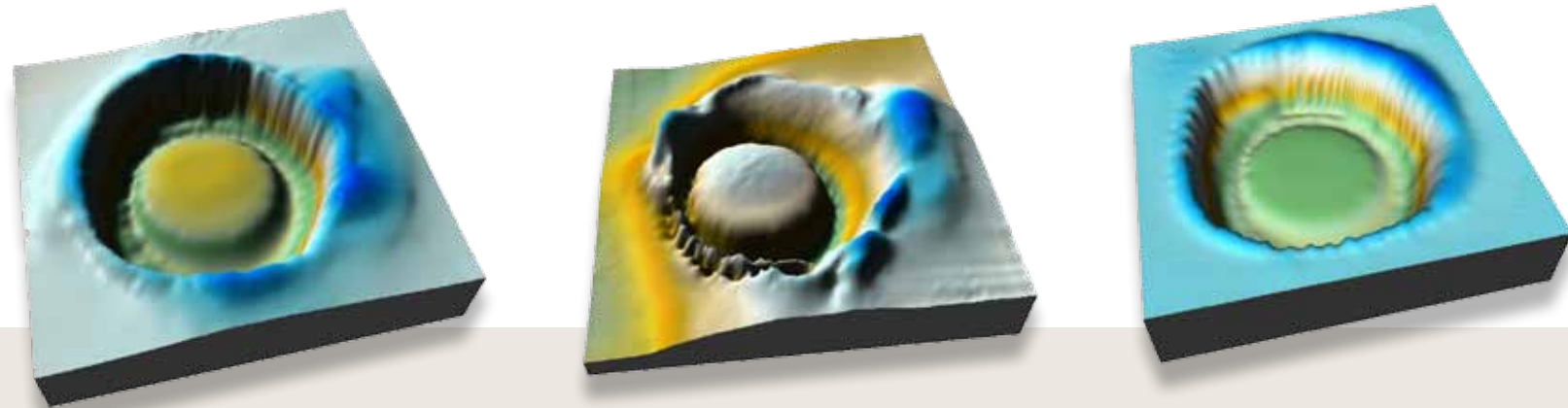

Ties Vepriais meteorito išmuštės duobės gylis – daugiau negu 550 m, o vidutinis skersmuo – 8 km. Kraterio egzistavimą patvirtinančios uolienos – kelių šimtų metrų gylyje po žeme. Jos buvo surastos atsitiktinai (žr. nuotrauką), kai viena SSRS organizacija ieškojo dujų saugykloms tinkamų vietų ir 1975–1980 m. aplink Veprius išgręžė daugiau negu 100 gręžinių. 12 pačių giliausių gręžinių (700 m ir gilesnių) liko uždengti betoniniais sarkofagais, kurie ne specialistams atrodo kaip kažkieno pamesti betoniniai kubai.

The hole, which was formed after the meteorite crashed near Vepriai, is more than 550 metres in depth and is an average of 8 miles in diameter. The remaining rocks proving the existence of the meteorite are now some hundred metres underground. Some of these were found by chance (please see the picture) when a certain Soviet company in search of a location suitable for building gas storage facilities drilled more than 100 wells around Vepriai between 1975 and 1980. The 12 deepest drills were left covered with concrete sarcophagi which, to the untutored eye, look like abandoned concrete cubes.

Matas ir Lukas Aliuškevičiai Veprių krateriu susidomėjo prieš keletą metų. Šia tema atlikti jų darbai buvo įvertinti diplomais ir pagyrimo raštais: ir respublikiniame mokinių mokslinių darbų konkurse „Mano žvilgsnis į supantį pasaulį“, ir ES jaunųjų mokslininkų konkurso nacionalinio etapo II ture. Broliai, paskatinti tėčio, surinko tiek daug informacijos, kad sukūrė interneto svetainę www.krateris.eu. Beje, ten yra ne tik Mato su Luku sumodeliuotų Veprių kraterio erdvinių vaizdų (žr. iliustraciją), bet ir dviračių trasų žemėlapių tiems, kas nori patys pamatyti giluminių gręžinių sarkofagus ir kitas lankytinas kraterio apylinkių vietas.

Tarp kitko, kitose šalyse smūginių kraterių vietose randama pačių tikriausių... deimantų. Dabar jau sunku išsiaiškinti, ką SSRS pareigūnai XX a. 7-9-ame dešimtmetyje surado aplink Veprius: liudininkai pasakoja, kad gręžinių uolienos buvo surinktos ir išvežtos dengtais sunkvežimiais... Tačiau ką gali žinoti - galbūt ir Ukmergės krašte kada nors dar bus rasta deimantų?

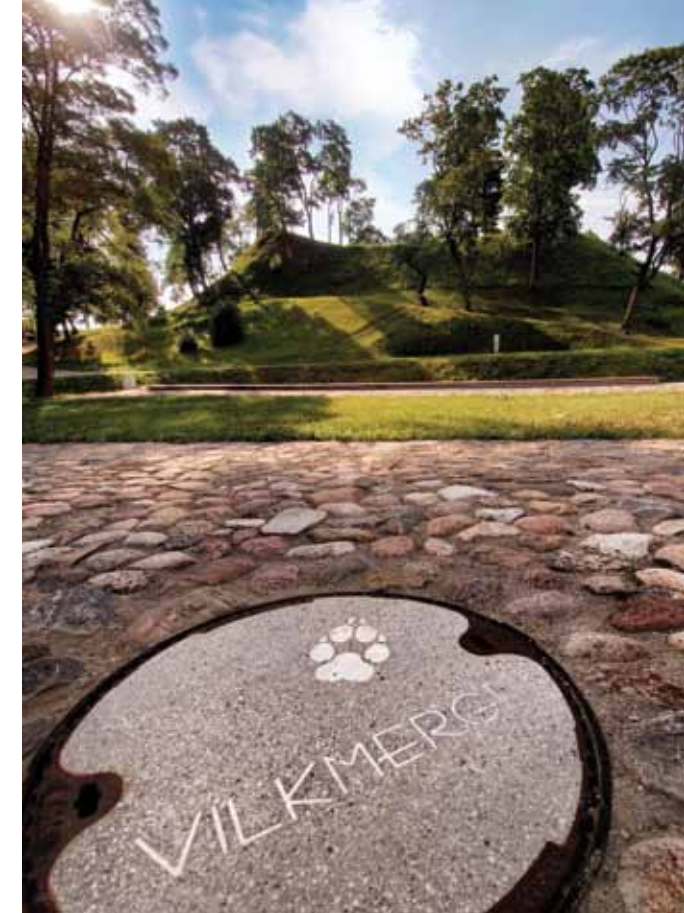
Matas and Lukas Aliuškevičius became interested in the Vepriai crater several years ago. They received diplomas and certificates for their papers on this subject at a national competition for science research projects by school children and youth called "My view of the surrounding world", and also at the national level of the EU competition for Science Research Papers by young scientists. The brothers compiled so much information that they subsequently set up the website www.krateris.eu, where you can find special images of the Vepriai crater model created by Matas and Lukas (please see the picture).

In some countries, real diamonds have been found buried under impact craters. It is difficult to say what Soviet authorities found between the 1970's and 1980's in the vicinity of Vepriai, but eyewitnesses tell of rocks being taken away in covered trucks... Who knows, maybe diamonds are yet to be found in the Ukmergė region?

Įdomiausios vietos (Ukmergės miestas)

The most interesting sights: the Old Town of Ukmergė

Mūsų pasididžiavimas – miesto centre ant Šventosios upės kranto iškilęs 16 m aukščio piliakalnis. Pasak vieno padavimo, čia buvo palaidotas pasižymėjęs švedų karvedys, o ant jo kapo kiekvienas švedų karys turėjęs išpilti po pilną kepurę žemių.

Kitas padavimas byloja: susiginčijo kadaise du broliai milžinai dėl žemės ir pakėlė vienas prieš kitą ranką. Vienas milžinas žuvo, o antrasis taip gailėjosi, kad supylė aukštą piliakalnį...

Istoriniuose šaltiniuose rašoma, kad nuo 1225 m. čia stovėjusi medinė kunigaikščio Dausprungo pilis, vėliau – viena geriausiai įtvirtintų didžiojo kunigaikščio Mindaugo pilių. Aplink piliakalnį išaugo gyvenvietė, davusi pradžią dabartinei Ukmergei.

Our primary boast is a 16-metre high mound towering over the centre of the town. According to legend, on this spot lies a distinguished Swedish general and, because each Swedish soldier poured a cap full of dirt onto his grave, this mound was formed.

Another myth says that once two giant brothers fell out over the land. One giant was killed, and the other built a high mound in repentance...

Historical sources say that a wooden castle belonging to Lithuanian Duke Dausprungas stood here from 1225, and it was later the site of the best fortified castle of Mindaugas, the Grand Duke of Lithuania. A settlement grew up around the castle, which gradually gave birth to the present day Ukmergė.

Ukmergės senamiestis – vienas iš 7 vertingiausių Lietuvoje. Taisyklingas gatvių išdėstymas pradėtas planuoti dar XV a. Ir senojoje Žuvų gatvėje, ir kitose senamiesčio vietose vyrauja 1–2 aukštų pastatai, kurių išvaizda nedaug tepakitusi nuo XIX a. pabaigos arba XX a. pradžios. Ant vieno namo sienos išlikęs autentiškas užrašas „Įvairios prekės, Ch. Galaitė-Oguzienė“ (adresas: Žuvų g. 7).

The Old Town of Ukmergė is considered to be one of the seven most valuable areas in Lithuania. Its regular street network began to be formed in the 15th century. Both in the old Žuvų Street (Fish Street) and elsewhere in the old town, the architecture is dominated by one and two-storey buildings looking almost like they did in the 19th or the early 20th century. One wall of a house still has an authentic inscription reading “Miscellaneous Goods” (at Žuvų St. 7).

Pirkliai ir amatininkai, miestelėnai ir valstiečiai, atvykėliai ir vietiniai – visi skubėdavo į turgaus aikštę, nuo XV a. šurmuliavusių miesto vidury, tarp Kauno-Daugpilio kelio ir mūrinės pilies, kuri, deja, iki mūsų dienų neišliko. Dabar buvusios turgaus aikštės vietoje – centrinė Kęstučio aikštė. Čia pat ir viena gražiausių Ukmergės vietų – Vienuolyno gatvė.

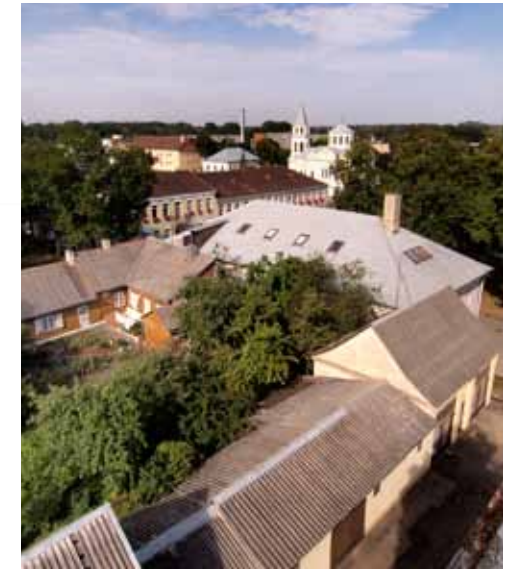
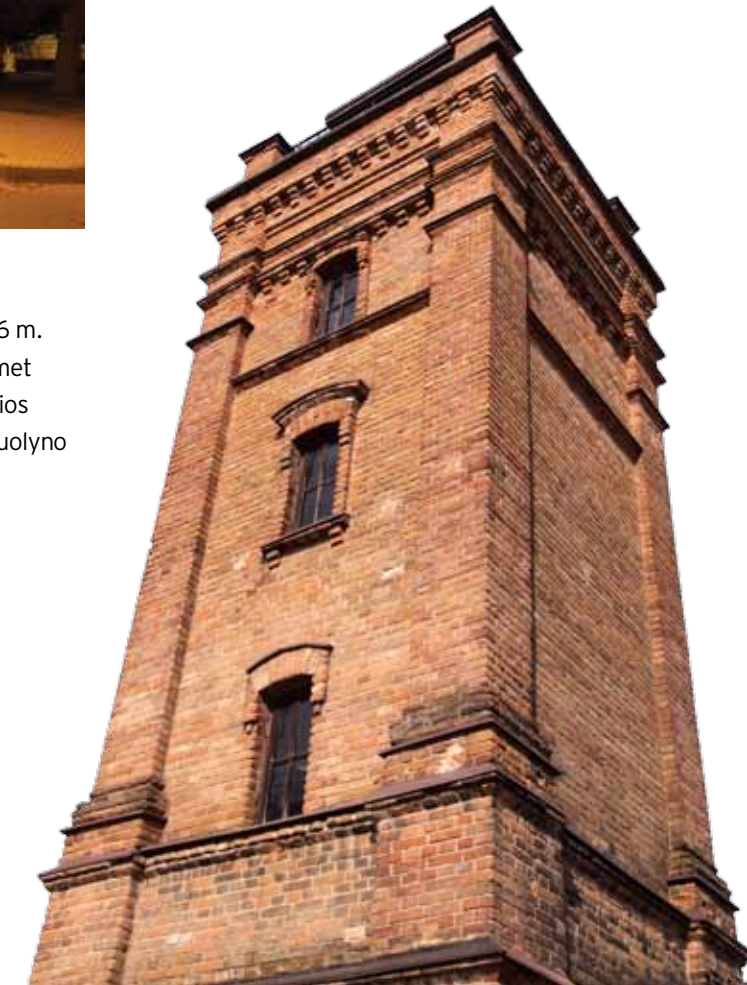
Merchants and craftsmen, town dwellers and peasants, newcomers and locals – all of these would have rushed to the market square, hustling and bustling in the town centre from the 15th century. In place of the market square, there is now the Kęstučio central square and one of the most beautiful town streets – Vienuolyno Street – is located nearby.

Pirmieji žydų tautybės prekybininkai ir amatininkai Ukmergėje apsigyveno XVII a. Išin daug žydų naujakurių atsikėlė XIX a.: 1886 m. iš 14 466 miesto gyventojų 9 264 buvo žydai (64 proc.). Anuomet Ukmergėje veikė 21 žydų maldos namai. Yra išlikęs XIX amžiaus Didžiosios sinagogos pastatas, pagal paskirtį naudotas iki 1941 m. (adresas: Vienuolyno g. 2). Jis stovi daugmaž toje pačioje vietoje, kaip ir pirmoji Ukmergės sinagoga, istoriniuose šaltiniuose minima nuo 1721 m.

The first Jewish merchants and craftsmen settled in Ukmergė during the 17th century. More Jewish settlers moved into the town in the 19th century, and in 1886, 9,264 out of the 14,466 town residents (64%) were Jewish. 21 synagogues were operating in Ukmergė at that time and the extant 19-century Great Synagogue at Vienuolyno St. 2 served its intended purpose until 1941. It stands almost in the very same place as the first Ukmergė synagogue, which is mentioned in historical sources dating from 1721.

Buvusios gaisrinės bokštas – architektūros paminklas. Seniau nuo jo viršaus ugniagesiai stebėdavo miestą, o lygiai 16 valandą skambindavo bokšto varpu, skelbdami tikslų Vakarų Europos laiką. Dabar iš viršuje esančios apžvalgos aikštelės mėgsta pasižvalgyti turistai (ekskursijas į bokštą rengia Ukmergės kraštotyros muziejus, adresas: Kęstučio a. 5).

The former fire-station tower is an architectural monument. In the past, firemen kept a close watch on the town from this tower, and rang the bell at 4 pm sharply to announce the exact Western European Time. The tower still serves its purpose as a lookout point – one can enjoy a panoramic view of the town centre from the tower's observation deck (outings to the tower are arranged by the Ukmergė Regional Museum at Kęstučio Sq. 5).

The town is decorated with sculptures created during international sculpture symposiums. One of these is Time Spiral by Vytautas Tallat-Kelpša. The banks of the river Šventoji in the centre of Ukmergė have been cleaned up and adapted to recreational purposes, serving as the best evidence that by using EU structural funds, the town is becoming more attractive.

Miestą puošia skulptūros, sukurtos per tarptautinius skulptorių simpoziumus. Viena tokių skulptūrų yra Vytauto Tallat-Kelpšos saulės laikrodis „Laiko spiralė“. Sutvarkyta ir poilsio reikmėms pritaikyta Šventosios upės pakrantė Ukmergės centre – geriausias įrodymas, kad miestas gražėja, naudojant ES struktūrinės paramos lėšas.

Dvarai | Manors

Kadaise Ukmergės krašte buvo daugiau dvarų negu kitur Lietuvoje – net 137. Iki mūsų dienų išliko 23, valstybė saugo 3 dvarų sodybas: Siesikų, Taujėnų ir Užugirio.

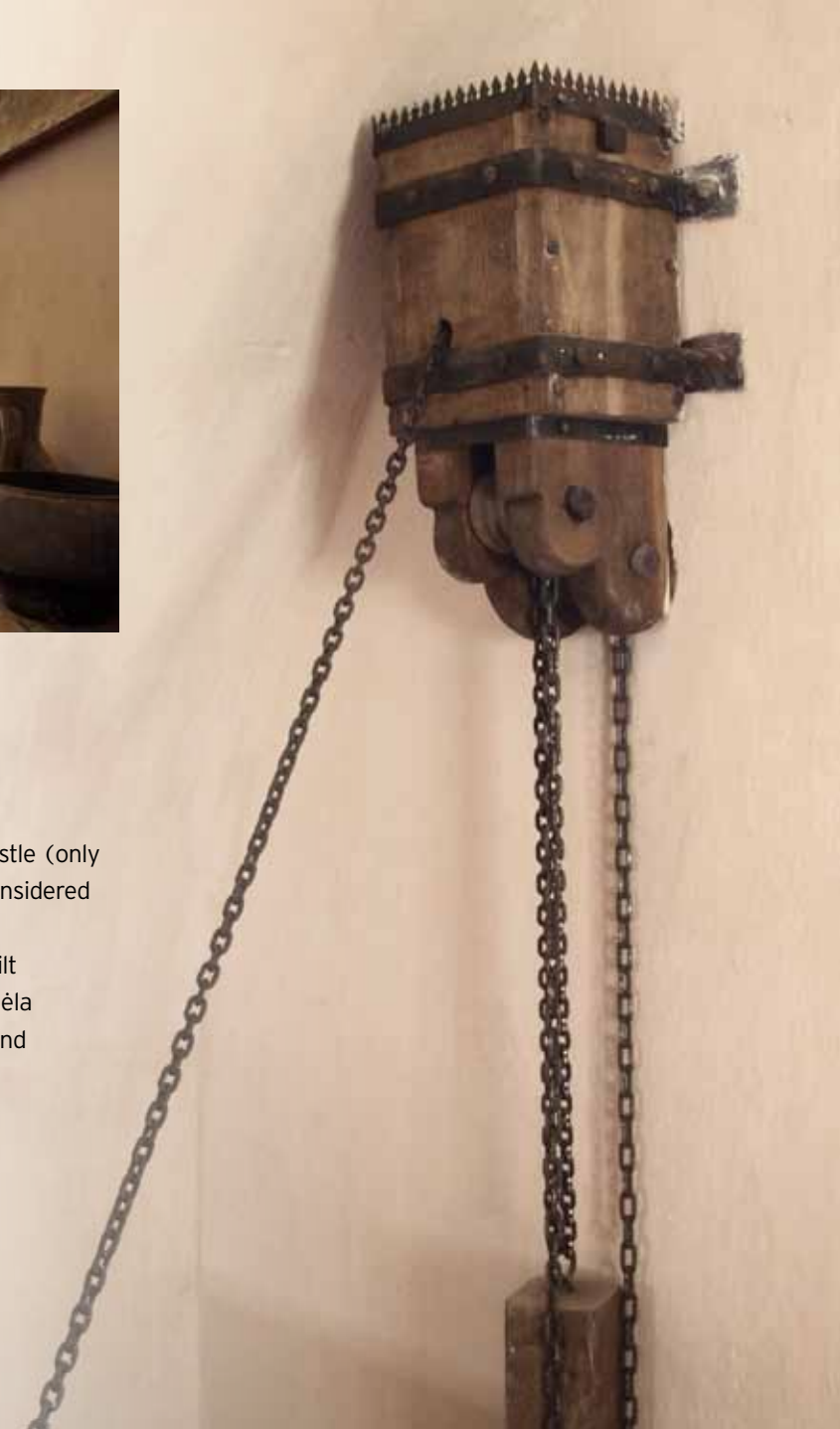
Once, in the Ukmergė region, there were more stately homes than in any other region of the country with as many as 137 estates. Only 23 manors have survived to the present day and three of them – Siesikai, Taujėnai, and Užugiris – are entrusted to the care of the state.

SIESIKŲ DVARO RŪMAI / SIESIKAI MANOR HOUSE

Tai trečia iš seniausių Lietuvoje išlikusių pilių (senesnės – tik Trakų ir Vilniaus aukštutinė pilys). Rezidencinius Siesikų dvaro rūmus (mūsų laikais jie dažnai vadinami pilimi) 1492–1517 m. pasistatė kunigaikštis Gabriėlius Daumantas-Siesickis (t. y. Daumantas iš Siesikų). 1745 m. dvarą nusipirko ir iki 1940 m. valdė garsi Daugėlių giminė, save kildinusi iš Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino sūnaus Jaunučio. Dabar Siesikų dvarą 99 metams yra išsinuomojęs ir savo lėšomis restauruoja Audrys Matulaitis. Kiekvienas atkuriamas lango rėmas, durų vyris ar rankena – rankų darbo. Turbūt visoje Lietuvoje nėra kito architektūrinio komplekso, atstatomo su tokia didele meile.

This is the third-oldest surviving Lithuanian castle (only Trakai Castle and Vilnius Upper Castle are considered to be older). Siesikai Manor House (often called a castle) was built by Duke Gabriėlius Daumantas. The prominent Daugėla family, who were descendants of Gediminas, the Grand Duke of Lithuania, bought the manor in 1745 and had it in their possession until 1940. Today Siesikai Manor has been leased for 99 years and is being privately restored by Audrys Matulaitis. There is, perhaps, no other architectural complex throughout Lithuania being restored with such passion and love as Siesikai Manor.

TAUJĖNŲ DVARAS / TAUJĖNAI MANOR

storiniuose šaltiniuose dvaras minimas nuo 1595 m. Dabartinius rūmus 1802 m. pastatė italų kilmės grafas Benediktas Marikonis. Viduje buvo 48 kambariai ir 11 marmurinių židinių, parke – 4 tvenkiniai. Pasakojama, kad iš rūsio, sumūryto parke, ilgi požemiai vedė į rūmus ir net į Taujėnų bažnyčią...

Po grafo mirties dvaras atiteko jo žmonos giminei – Nesvyžiaus Radviloms.

Tarpukario metais čia buvo didžiausias Lietuvoje gėlynas. Paskutinis Taujėnų dvaro valdytojas Konstantinas Radvila (1873–1941) sovietų okupacinės valdžios buvo ištremtas į Sibirą ir ten mirė.

Taujėnai Manor is mentioned in historical sources dating from 1595, while the present day manor was built by the Italian Count, Benedict Moriconi. There were 48 rooms with 11 marble fireplaces inside, and 4 ponds outside. The story goes that long underground passages were built from the basement of the manor and led to the park and even to the Taujėnai church.

After the death of the count, the manor passed into the possession of his wife's family, the Radvila. During the post-war period, Taujėnai Manor boasted the largest parterre in Lithuania. The last owner of the manor, Konstantinas Radvila (1873-1941), was deported to Siberia by the Communists where he did not survive.

KRIKŠTĖNŲ DVARAS / KRIKŠTĖNAI MANOR

Vėlyvojo baroko stiliaus rūmai iškilo XIX a. viduryje. Tame pačiame šimtmetyje Krikštėnų dvarą nusipirko carinės Rusijos admirolas Ignas de Bondi. Jo giminė dvaro sodybą valdė iki 1940-ųjų metų sovietinės okupacijos, 1994 m. vėl atgavo ir pardavė naujiems šeimininkams.

This palace, in a late-Baroque style, emerged in the 19th century. In the same century, Krikštėnai Manor was bought by the Admiral of the Imperial Russian Fleet, Ignaz Bondy. It was in his family's possession until the Soviet occupation in 1940. They regained the property in 1994, and sold it to new owners.

UŽUGIRIO DVARAS / UŽUGIRIS MANOR

Užugirio dvaras 1934 m., švenčiant Lietuvos prezidento Antano Smetonos 60-metį, entuziastai iš šalies žmonių surinko lėšų, nupirko 80 hektarų žemės sklypą jubilato tėviškėje prie Lėno ežero ir padovanojo A. Smetonai. Ten prezidentas pasistatė dvarą, kurį pavadino Užugirio kiemu. Jame 1937 m. jau vasarojo, ketino įkurti pavyzdinį ūkį ir žemės ūkio mokyklą, tačiau 1940 m. užgriuvo komunistinė okupacija, o dvaras buvo nacionalizuotas. 2012-2014 m. Užugirio dvaro rūmai buvo restauruojami. Nuo 2011 m. kasmet rugpjūčio mėnesį Užugiryje vyksta tradicinė „Smetoninių“ šventė – minima prezidento gimimo diena (žr. nuotraukas).

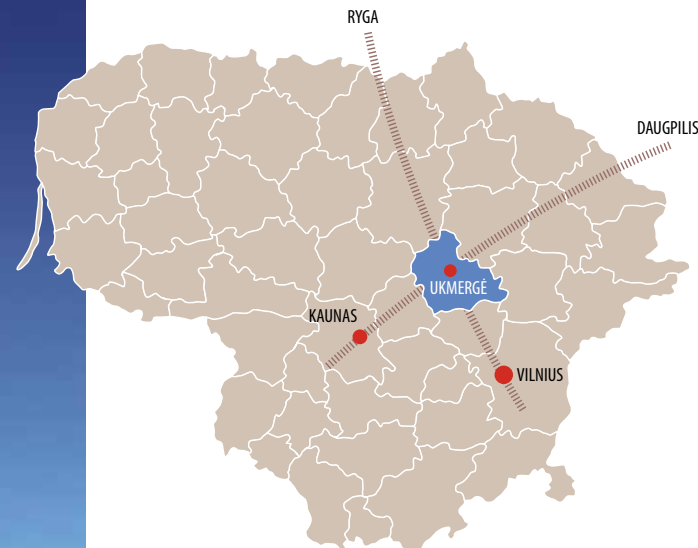

When the 60th birthday of Lithuanian President Antanas Smetona was celebrated in 1934, his supporters raised funds to buy an 80-hectare parcel of land near his birth place at Lake Lėnas, and gave this as a present to Smetona. The president had a manor built there and called it Užugiris Court. He summered there in 1937, and intended to establish a model farm and a school of agriculture, but then the Communists occupied the country in 1940 and the manor was nationalised. Užugiris Manor House underwent restoration in 2012-14. The Smetoninės celebration has been held there in August every year since 2011, to mark the anniversary of President Antanas Smetona's birth (please see pictures).

Faktai

Facts

- Gyventojų skaičius Ukmergės rajone - 44 792, mieste - 26 974.
- Miesto plotas: 20 km².
- Population Ukmergė area - 44,792, in the city - 26 974.
- Urban area of 20 km².

uo seniausių laikų miestai augo ten, kur susikirsdavo keliai ir todėl buvo palankios sąlygos prekybai bei gamybai. Ukmergėje dar viduramžiais kirtosi svarbūs keliai: iš Vilniaus į Rygą ir iš Kauno į Daugpilį. Ukmergės įkūrimo data laikomi 1333-ieji metai.

www.ukmerge.lt

Since ancient times, the city grew where roads intersect and so conditions were favorable for trade and production. Ukmergėje Middle Ages conflicted important routes from Vilnius to Riga and Kaunas to Daugavpils. Ukmerge considered the foundation date 1333 was a year.

Poilsui ir pramogoms

Amusements and Recreation

Kiekvienu metų laiku Ukmergėje rengiamos šventės ir festivaliai, tarp kurių – ir tokie, kokių neturi joks kitas Lietuvos miestas:

- „Percussion Ukmergė“ – tarptautinis būgnų ir perkusijos festivalis;
- Ukmergės miesto šventė;
- „Deltuvos mūšis“ – tarptautinis gyvosios istorijos festivalis;
- „Smetoninės“ – pirmojo Lietuvos prezidento A. Smetonos gimimo metinių minėjimas Užugirio dvare;
- Pabaisko mūšio minėjimas;
- „Aniuolų sargų kermošius“ – rudens gėrybių šventė;
- Respublikinės žirgų lenktynės Ukmergės hipodrome.

Every season of the year Ukmergė holds celebrations and festivals that are found in no other Lithuanian town or city. These include:

- Percussion Ukmergė – an international drumming and percussion festival
- The Ukmergė Festival
- Deltuva Battle – an international “living history” festival
- *Smetoninės* – a celebration to mark the anniversary of President Antanas Smetona's birth, which is held at Užugiris Manor
- A commemoration of the Pabaiskas Battle
- Guardian Angels' Fair – an autumn harvest festival
- National Horse Races at the Ukmergė Racecourse

KELIONĖS UPĖMIS / RIVERS TRIPS

Idėi mintis savaitgalio poilsiui - išsinuomoti baidarę ir plaukti Šventosios arba Siesarties upėmis, grožintis vaizdinga Ukmergės apylinkių gamta.

Šventoji - švariausia Lietuvos upė. Tėkmė rami, be staigių vingių ir slenksčių, todėl ši upė geriausiai tinka pradedantiesiems irklotojams arba šeimoms su vaikais. Pakeliui yra kur pailsėti: kempingas „Šventupė“, stovyklavietė „Gražavardė“, baidarių prieplauka ir poilsio aikštelė Ukmergės centre, stovyklavietė „Senaupė“.

Siesartis - vingiuota ir srauni. Čia smagių maršrutų randa aštresnių pojūčių mėgėjai. Pairklavus gera atsipūsti stovyklavietėje „Valai“ (žr. nuotrauką).

A brilliant idea for weekend recreation is to rent a canoe and paddle along the Šventoji or the Siesartis river, enjoying the picturesque countryside of Ukmergė.

The **Šventoji** is the cleanest river in Lithuania. The river flows calmly, without sharp curves or bends, and is therefore it best suited to beginners or families with children. The route has some resting places such as the Šventupė, Gražavardė and Senaupė campsites, a canoe pier and a rest area in the centre of Ukmergė.

The **Siesartis** is a winding and rushing river. Adrenaline lovers will find the routes along this river exciting.

After a good row, it is pleasant to have a rest at the Valai campsite (please see the picture).

KEMPINGAS „ŠVENTUPĖ“ / ŠVENTUPĖ CAMPSITE

Nuo senų laikų žmonės net ir kitame Lietuvos pakrašty žinojo, kad Šventupės dvare yra tyras šaltinis, o to šaltinio vanduo turi gydomųjų galių.

Prie pat garsiojo šaltinio, ant Šventosios upės kranto, sausumos ir vandens keliautojus svetingai pasitinka modernus kempingas „Šventupė“.

From ancient times, people in other parts of Lithuania have heard about the pure spring at Šventupė Manor, the water of which is said to have healing powers.

The Šventupė modern campsite welcomes those travelling over land and by water at the site of this famous spring on the bank of the Šventoji.

PAŽINTINĖS KELIONĖS KETURRAČIAIS / QUAD RIDING AND TREKKING

Keturračiai – puiki priemonė apylinkėms pažinti. Kelionės po įdomiausias vietas su gidu – išskirtinė pramoga.

„Dvarų žiedas“ – tai 96 km ilgio turistinis maršrutas. Aplankomi Taujėnų, Šventupės, Leonpolio, Siesikų ir Užugirio dvarai.

Maršrutas „Šventosios vingis“ vingiuoja Šventosios upės krantais. Važiuojama per istorines vietas ir gamtos šedevrus: buvusi branduolinių raketų bazė Kopūstėliuose, akmuo Mokas, Žuvintės bedugnis šaltinis, Leonpolio dvaras...

Quads are a perfect means of transport for viewing the countryside. Travelling through woods and across fields, and visiting the most interesting sights with a guide is an exceptional form of recreation.

Manor Belt is a 96 km-long tourist route. Travelling along this route, tourists may visit the Taujėnai, Šventupė, Leonpolis, Siesikai and Užugiris estates.

Another route, called the Šventoji Curve, lies along the banks of the Šventoji and takes you through several historical sights and natural wonders, such as a former nuclear missile base at Kopūstėliai, the Mokas stone, the Žuvintė bottomless spring, Leonpolis Manor and many others.

Gaminiai, kurių pavadinime yra žodis „Vilkmergė“ arba „Ukmergė“, garsėja savo kokybe ir tradicijomis.

Products with the word "Vilkmergė" or "Ukmergė" famous for its quality and tradition.

„Vilkmergės“ alus: atgaivintos ne tik geriausios XVIII a. aludarystės tradicijos, bet ir lietuviškas mato vienetų kvorta (butelio talpa – 0,41 litro, t. y. pusė lietuviškos kvortos).

Vilkmerges beer: revitalized not only the best eighteenth century. brewing traditions, but also the Lithuanian unit of quart (bottle capacity - 0.41 liter, half Lithuanian quarts).

Juoda ruginė „Ukmergės duona“ - apdovanota „Lietuvos metų gaminių“ aukso medaliu

Black rye Ukmergės bread " - awarded the Lithuanian Product of the Year" gold medal

Įdomiausios vietos

The most interesting place

Lietuvoje išlikę apie 800 piliakalnių, t. y. kalvų, ant kurių kadaise stovėjo įtvirtintos gyvenvietės, o vėliau – medinės kunigaikščių pilys.

Ukmergės kraštą puošia 25 piliakalniai. Tačiau vienas piliakalnis – išskirtinis. Pasak seno padavimo, tame piliakalnyje yra nugrimzdusi bažnyčia, ir vis dar galima išgirsti per šv. Velykas dusliai skambantį bažnyčios varpą, o naktimis – grojančius vargonus. Seni žmonės papasakotų, kad tame piliakalnyje užkasti Napoleono kariuomenės pinigai... O archeologas Petras Tarasanka buvo įsitikinęs, kad būtent šioje vietoje stovėjusi Lietuvos karaliaus Mindaugo pilis – iki šiol nerasta legendinė Voruta. Ta vieta – BERZGAINIŲ piliakalnis.

Lithuania remained about 800 mounds, t. y. hills, on which once stood the fortified settlements, and later – the princes of wooden castles.

Ukmerge edge is decorated with 25 mounds. But one mound – exclusive. According to an old legend, the mound is steeped in the church, and still can be heard through the Holy. Easter soft resonance sounding of church bells, and at night – playing in the organ. Old people tell you that they buried in the mound of Napoleon's army money ... And Tarasanka archaeologist Peter was convinced that this was the spot stood Lithuanian King Mindaugas castle – Up legendary Voruta been found so far. The place – BERZGAINIAI mound.

Ukmergės rajono Antatilių kaimas vertas dėmesio mažiausiai dėl 2 priežasčių.
1-oji: čia gimė garsusis leidėjas Juozas Kapočius (1907-1996), išvykęs į JAV ir Bostone 1953-1985 m. išleidęs didžiausią visų laikų lietuvišką enciklopediją – 37 tomų „Lietuvių enciklopediją“.
2-oji: kaimo pakraštyje, ant kalvos prie upės ir upelio santakos, stūkso 14 m aukščio piliakalnis, kurio amžius – maždaug 1 000 metų. Nustatyta, kad šioje vietoje pylimą mūsų protėviai pylė mažiausiai 2 kartus. Sovietinė valdžia nesaugojo piliakalnio: 1950 m. vienas jo šlaitas buvo nukastas, statant vandens malūną. Tikslus tos vietos pavadinimas – ANTATILČIŲ piliakalnis.

Ukmerge district Antatilių village noteworthy for at least two reasons.
1st: here was born the famous publisher Kapočius Juozas (1907-1996), went to the United States in 1953-1985 and Boston. released an all-time Lithuanian encyclopedias - 37-volume encyclopedia of Lithuanian.
2nd: edge of the village on a hill at the confluence of river and stream, stands 14 meters high hill, whose age - about 1,000 years ago. It was found that this place was pouring forth of our ancestors at least 2 times. The Soviet government spared the mound: 1950. one of its slopes were cleared for the construction of water malūną. Tikslus the place name - ANTATILČIŲ mound.

Senų senovėje žaliavo mūsų krašte paslaptingos girios, ir gyveno jose milžinai galiūnai. Kartą didžiausias milžinas nusilaužė beržą, pasidirbo lazda ir išsiruošė kelionėn. Ėjo visą dieną, kol pavargo. Susirado patogią vietą ir prigulė. Saldžiai išmiegojęs, pakilo ir nutarė paženklinti tą vietovę, kad kitą kartą vėl surastų. Pasėmė milžinas saują žemės ir paženklino. Kur milžinas buvo gulėjęs, atsirado dauba, o kur žemės išpylęs – liko kalnelis... Tai senas padavimas. Jame „kalneliu“ pavadintas 10 m aukščio piliakalnis, įrengtas kalvoje. Piliakalnio amžius gali siekti 2 000 metų. Papėdėje kadaise būta gyvenvietės, o viršuje išlikę XIX a. kapinių likučiai. Pirmojo pasaulinio karo metais piliakalnio aikštelėje buvo iškasti apkasai. Dabar tą patį kultūros paminklą vietos gyventojai vadina ir Pilionių piliakalniu, ir dar vienu vardu - MATEIKIŠKIŲ piliakalnis.

In days of yore materials in our land of mysterious woods, and they lived Giants greats. Once the biggest challenge for the giant birch, ye made to stick and set off on a journey. Went all day until tired. Found a comfortable place and take a nap. Išmiegojęs sweet rose and decided marked the location to find the next time again. Giant drew a handful of earth and marked. Where was the giant lay appeared hollow, and poured the lands where - remained hill ... It's an old legend. It roller coaster named the 10 m high mound, ready hill. Mound of age may be at 2 000 years. Once upon a time there was a village at the foot, and remained at the top of the nineteenth century. cemetery remains. First World War, the mound was dug trenches. Now the same monument of culture and the local people call Šešuolių mound, and even one name - MATEIKIŠKIŲ mound.

Didžiausią Ukmergės krašto piliakalnį, kurio statūs šlaitai siekia 30 m aukštį, vietos žmonės vadina Pilaite. Mokslininkai nustatė, kad tai buvo gynybinis piliakalnis, aukštintas mažiausiai 2 kartus. Amžius – beveik 1 000 metų. Archeologai čia rado žiestos keramikos, akmeninį grindinį ir senovinės gyvenvietės likučių. Piliakalnis rymo prie Žuvintės ir Šventosios upių santakos, netoli Sukinių kaimo. Jo pavadinimas – SUKINIŲ piliakalnis.

The largest mound in the Ukmergė region, the steep slopes of up to 30 m in height, the local people call Pilaite. The researchers found that it was a defensive mound, advanced at least 2 times. Age - nearly 1,000 years ago. Legend says that a crusaders' temple was located on the top of the mound, and a duke is said to be buried in a crystal coffin therein. This place is called SUKINIAI mound.

AKMUO MOKAS / THE MOKAS STONE

Sambių riedulių, švelniai vadinamų Mokais, yra mažiausiai penkiose Lietuvos vietose (senoji žodžio „mokas“ reikšmė – dručkis, storulis). Tačiau Mokas, pūpsantis miške netoli Sukinių kaimo, yra išskirtinis. Tai vienas didžiausių Lietuvos akmenų: vien virš žemės matoma jo dalis yra 7,5 m ilgio ir 6 m pločio (net manyta, kad atkasus apatinę dalį Mokas būtų didesnis už Puntuką). Dalis akmens atrodo tarsi nuskilusi – ją vietiniai vadina Moko sūnumi arba Mokiuku.

Archeologai netoliese rado 2 duobes: viena primena stulpavietę, kitoje – akmenys ir pelenai. Spėjama, kad čia vykdavo pagoniškos apeigos.

XX a. pradžioje pasakota, kaip žmonės ateidavo prie Moko, tikėdamiesi pagalbos: prašydavo, kad gerai derėtų laukai, sektųsi medžioklė arba moteris susilauktų vaikų. O štai padavimas iš dar senesnių laikų. Senovėje akmenys keliaudavo. Kartą ir Mokų šeimyna susiruošė į kelią. Mokas su sūnumi perbrido Šventosios upę ir užsiropštė į krantą, bet Moko pati prigėrė. Nuo tol laiko Mokas su Mokiuku liko ant kranto amžinai liūdėti.

The Mokas is one of the largest stones in Lithuania. The above-ground part alone is 7.5 metres long and 6 metres wide. Part of the stone looks as if it has chipped off and locals call it Mokas' Son.

Archaeologists have found two holes nearby: one of them is likely to be the remains of a hole where a post most likely stood, while another is filled with stones and ashes. It is believed that pagan rituals were performed here. In the early 20th century, a story went round that people went to the Mokas stone to ask for a heavy crop or successful hunt, and women asked to bear children. An even older legend says that the stones appeared when the Mokas family were crossing the Šventoji River: Mokas and his son managed to climb the bank, but Mokas' wife was left standing in the water...

ŽUVINTĖS ŠALTINIS / THE ŽUVINTĖ SPRING

Sakoma, kad jis bedugnis. Poetiškos sielos jį vadina skaidria žemės akimi. Vanduo jame lėtai kunkuliuoja – tarsi verda. Tai geizerinio tipo Žuvintės šaltinis. Norint bakstelti į dugną, reikia ilgesnės negu 5 metrų karties.

Vanduo – malonaus skonio.

Lietuvoje yra šimtų šimtų šaltinių, tačiau tik 34 – saugomi valstybės. Vienas jų – Žuvintės šaltinis.

It is said that this spring is bottomless, and poetic souls call it a “clear eye of the earth”. The spring bubbles up slowly as if it is boiling. It is a geyser type spring, and to touch the bottom, one needs to have a pole exceeding 5 metres in length. The water is safe to drink and has a nice taste.

There are hundreds of springs in Lithuania, but only 34 of them are looked after by the state, and the Žuvintė spring is one of them.

Tie, kas mėgsta keliauti įdomiau negu vien tik turistiniais autobusais, gali stabtelėti prie senovinio tilto likučių, primenančių antikos kolonas...

Those who love travelling not only on tourist routes might stop at what is left of an ancient bridge, the remains of which look like ancient columns...

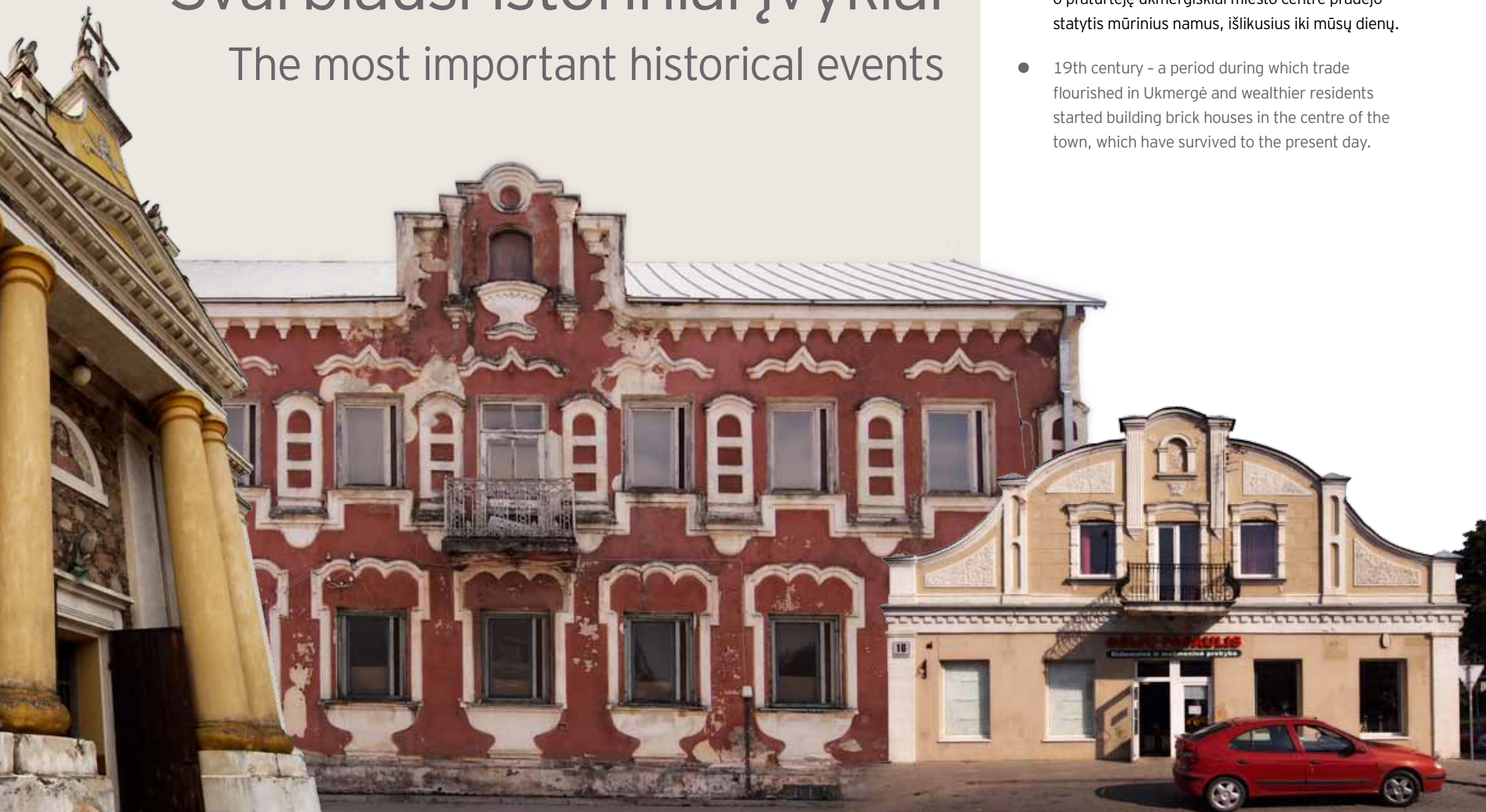
2005 m. šalia Ukmergės įrengtas Mūšios miško parkas, skirtas pokario partizanams pagerbti. Parko sumanytojas – gretimame Kadrėnų kaime gimęs monsinjoras **Alfonsas Svarinskas** (1925–2014). Jis buvo vienas ryškiausių Lietuvos antisovietinio pasipriešinimo dalyvių. Parke pastatyta 14 medinių kryžių. Jais pagerbiami partizanų vadai ir 14 laisvės kovotojų batalionų, kurie 1944–1953 m. ginklu priešinosi okupacinei SSRS valdžiai Lietuvoje. Tik šiame parke yra vienintelis Lietuvoje paminklas JAV prezidentui Ronaldui Reiganui atminti. Tai medinis kryžius su užrašu „Didžiajam JAV prezidentui, blogio imperijos nugalėtoji“ (R. Reiganas XX a. 9-ajame dešimtmetyje ekonomiškai sužlugdė SSRS ir taip sukūrė palankias sąlygas Lietuvai išsivaduoti iš sovietinės okupacijos).

2005. Ukmergės installed near the Battle of the Forest Park for the post-war partisans. The initiator of the park - a nearby village Kadrėnų born Monsignor **Alphonse Svarinskas** (1925-2014). He was one of the most prominent Lithuanian anti-Soviet resistance. The park was built 14 wooden crosses. They honored the guerrilla leaders and freedom fighters of 14 battalions, which in 1944-1953. armed resistance against the Soviet occupation authorities in Lithuania. Only in this park is the only monument in Lithuania US President Ronald Reagan's memory. This is a wooden cross with the inscription "Great US president, the winner of the evil empire" (R. Reagan twentieth century. 9th decade economically ruined the USSR, creating favorable conditions for liberation from Soviet occupation).

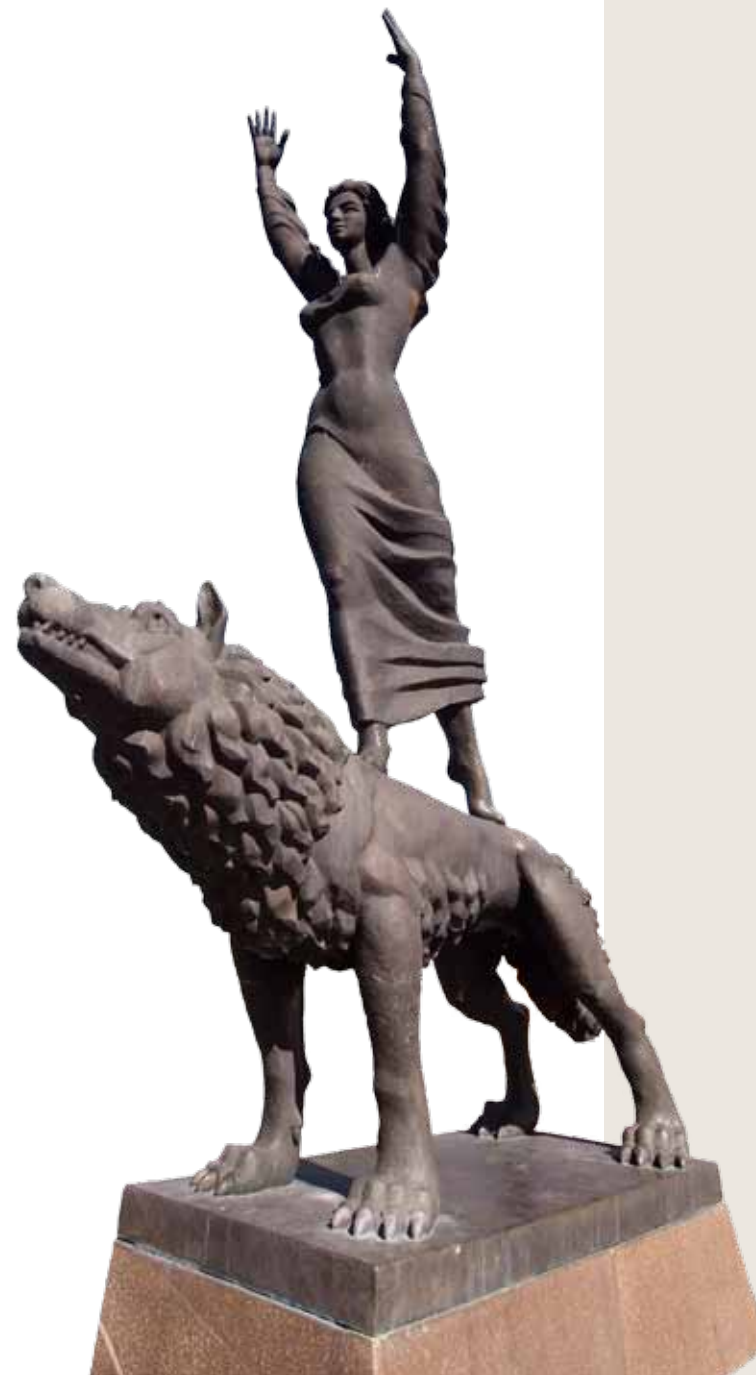

Svarbiausi istoriniai įvykiai

The most important historical events

- XIX a. Ukmergėje suklestėjo prekyba, o praturtėję ukmergiškiai miesto centre pradėjo statyti mūrinius namus, išlikusius iki mūsų dienų.
- 19th century – a period during which trade flourished in Ukmergė and wealthier residents started building brick houses in the centre of the town, which have survived to the present day.

- 1333 m. – oficiali Ukmergės miesto įkūrimo data.
- 1387 m. įkurta Ukmergės parapija – viena iš septynių pirmųjų Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje.
- XV a. Ukmergė gavo miesto teises.
- 1579 m. Lietuvos ir Lenkijos valdovas Steponas Batoras padvigubino Ukmergės bažnyčios valdas.
- 1792 m. miestui suteiktas herbas, pasirinktas pačių miestelėnų. Herbe pavaizduotas namas simbolizuoja miesto atsigavimą po negandų, knyga – miestui suteiktas laisvės, o raudonas veršis – karališkosios Poniatovskių giminės simbolis.
- 1918 m. ankstesnis miesto vardas Vilkmėrgė pakeistas į dabartinį – Ukmergė.

- 1333 – the official year of the founding of the town.
- 1387 – the year when Ukmergė Parish, one of the first seven parishes in the Grand Duchy of Lithuania, was established.
- 15th century – the period in which Ukmergė was granted city rights.
- 1579 – the year when Stephen Báthory, king of the Polish-Lithuanian Commonwealth, doubled the dominion of Ukmergė.
- 1792 – the year when the town was awarded with the coats of arm chosen by the residents of the town. It depicts a house (representing the recovery of the town), a book (symbolising the privileges granted to the town), and a red bull (an emblem of the royal Poniatowski family).
- 1918 – the year when the former name of the town, Vilkmėrgė, was changed to the present day name, Ukmergė.

Taip pat didžiuojamės

Our proud boast

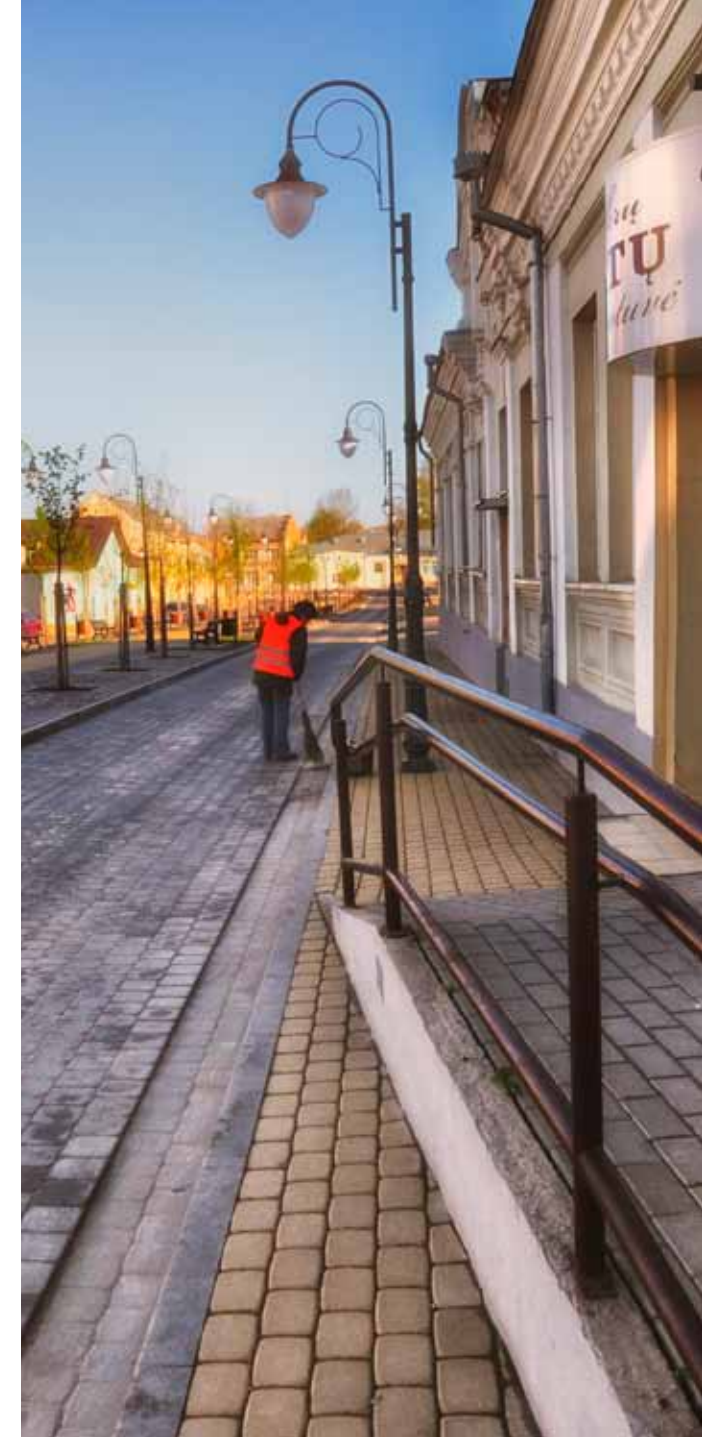
- Ukmergėje gimė Chaimas Frenkelis (1857-1920), kuris Šiauliuose pasistatė odų fabriką ir tapo pasaulinio garso pramonininku bei vienu turtingiausių XX a. pradžios Lietuvos žmonių. Būtent Ch. Frenkelio dėka solidžiausia angliška enciklopedija „Britannica“ 1911 m. Šiaulius pristatė kaip pasaulinį odų pramonės centrą.
- XIX a. 2-oje pusėje Ukmergė laikyta geriausiai sutvarkytu miestu Kauno gubernijoje.
- 1913 m., kai mūsų šalį buvo okupavusi carinė Rusija, patį pirmąjį viešai iškeltą Lietuvos valstybingumo simbolį Vytį žmonės išvydo būtent Ukmergėje, ant verslininko Kazio Deveikio namo fasado (dabartinis adresas: Vilniaus g. 49). Caro policija norėjo nuimti Vytį nuo pastato, bet savininkas apsigynė: įtikino, kad tai esąs šv. Jurgis.
- 1919 m. gindama nepriklausomybę, Lietuvos Respublikos kariuomenė Deltuvos miestelyje (šalia Ukmergės) paleido pirmąjį savo istorijoje artilerijos šūvį.
- 1926 m. Želvos miestelyje (Ukmergės r.) gimė Aronas Klugas – 1982 metų Nobelio premijos laureatas chemijos srityje, šiuo metu gyvenantis D. Britanijoje.
- 1935 m. Ukmergė buvo 5-as pagal dydį Lietuvos miestas.
- Ukmergėje gaminamos „Boeing“ lėktuvų variklių detalės.

- Ukmergės Kęstučio aikštėje stovi aukščiausias Lietuvoje nepriklausomybės paminklas (16,7 m), kuris buvo atidengtas 1930 m., per sovietų okupaciją nugriautas 1950 m., vėl atstatytas 1990 m.
- Kęstutis square in Ukmergė is dominated by Lithuania's tallest monument to independence (16.7 m in height), which was unveiled in 1930. The monument was removed in 1950 during the Soviet occupation, and was rebuilt in 1990. (next to the Ukmergė Tourism and Business Information Centre at Vienuolio St. 14).

- Ukmergė is the birthplace of Chaim Frenkel (1857-1920) who built a leather processing factory in Šiauliai and became a world-famous industrialist. Frenkel was one of the most successful early 20th century businessmen in Lithuania. Due to his success, the Encyclopaedia Britannica introduced Šiauliai as a world centre of the leather industry in 1911.
- In the second half of the 19th century, Ukmergė was considered to be the best-kept town in Kaunas guberniya (province).
- In 1913, when our country was under the rule of the Russian Empire, the Ukmergė people first saw the coat of arms of Lithuania (also known as “Vytis”) publicly displayed on the front of the house of the businessman Kazys Deveikis (at the present address: Vilniaus St. 49). The Russian police tried to remove Vytis, but Deveikis convinced them that it was a depiction of Saint George.
- In 1919, when the Lithuanian army were defending the country's independence, the first historical artillery shot was fired in Deltuva town near Ukmergė.
- British chemist and biophysicist Aaron Klug, winner of the 1982 Nobel Prize for Chemistry, was born in Želva, Ukmergė district in 1926.
- In 1935, Ukmergė was the fifth largest Lithuanian town.
- Engine parts for Boeing aircraft are produced in Ukmergė.

- Ukmergėje yra siauriausias Lietuvos šaligatvis (prie Ukmergės turizmo ir verslo informacijos centro, Vienuolio g. 14).
- Ukmergė has the narrowest pavement in Lithuania (next to the Ukmergė Tourism and Business Information Centre at Vienuolio St. 14).

PASKUTINIS SVEČIAS IŠ KOSMOSO / LAST VISITOR FROM SPACE

Snieguotos žiemos vakaras, laikrodžiai rodo 20.33 val. Rami vieta tarp dviejų kaimų. Žmonės dar nemiega. Staiga nakties dangų apšviečia ryški šviesa. Pasigirsta „didelis ūžimas“: vieniems panašus į motoro triukšmą, kitiems – į perkūniją. Pažyra gelsvai raudonos ugnies kibirkštys. Tarp dviejų sodybų pasigirsta baisus trenksmas į sušalusią žemę. Viskas nutyla. Po keleto minučių – vėl „nepaprastas ūžimas tamsumoje“. Vėl trenksmas. Sodėčius apima siaubas. Atėjo pasaulio pabaiga!.. Taip liudininkai prisimena 1933 m. vasario 2 d., kai netoli Žemaitkiemio miestelio (Ukmergės r.) ugniniu lietumi krito meteorito nuolaužos. Vėliau buvo surasti 22 meteorito gabalai, didžiausias svėrė 7 kg. Iš Kauno atvyko universiteto mokslininkai ir supirko „dangaus akmenis“. Dabar Žemaitkiemio meteorito nuolaužų yra Lietuvos geologijos instituto muziejuje, Vilniaus universitete, Čekijos, Rusijos ir D. Britanijos muziejuose, o vienas fragmentas – ir Ukmergėje. Įdomu, kad tai buvo paskutinis svečias iš kosmoso: po Žemaitkiemio nebuvo nustatyta faktų, kad Lietuvoje būtų nukritęs nors vienas meteoritas...

It is late on a snowy winter night. A quiet area connects two villages. Suddenly, a bright light flashes over the night sky. A loud sound, similar to thunder, crashes all around. Flames send up a shower of red and yellow sparks. Something hits the frozen earth with a heavy thud. People are stricken with fear, thinking “the end of the world has come.”

This is what witnesses remember happening on 2 February 1933, when meteorite fragments fell from the sky, not far from Žemaitkiemis town in Ukmergė district. Later, 22 meteorite pieces were found, the largest weighing 7 kg. Today, the Žemaitkiemis meteorite fragments are on display at the museum of the Lithuanian Institute of Geology, Vilnius University, and at museums in the Czech Republic, Russia, and the UK. Interestingly, this was the last visitor from space. Since that time, no meteorites have plunged to Earth in Lithuania...

Šioje vietoje – knygos pabaiga. Ir kartu naujų jūsų atradimų pradžia Ukmergės krašte: atidžiau pasidairykite senamiesčio gatvėse, piliakalnių viršūnėse, dvarų rūmuose arba paslaptiniais sutapimais stebinančioje kraterio teritorijoje. O pradėkite kad ir nuo Ukmergės kraštotyros muziejaus (adresas: Kęstučio a. 5), kuriame, beje, galima susipažinti su Žemaitkiemio meteoritu (žr. nuotrauką).

Here is where our story ends. At the same time, new discoveries can begin in the Ukmergė region. A good place to start is the Ukmergė Regional Museum at Kęstučio St 5, where you will see the Žemaitkiemis meteorite (please see the picture).

Informacija Ukmergės svečiams

Kur yra įdomiausios Ukmergės krašto lankytinos vietos?
Kokias pramogas ir renginius pasirinkti?
Kur pailsėti ir pernaktuoti?
Ką verta paragauti?

Į visus klausimus jums mielai atsakys

Ukmergės turizmo ir verslo informacijos centras

Kęstučio a. 2-2, Ukmergė

Tel. 8 340 63 551

www.ukmergeinfo.lt

UKMERGĖS
TURIZMO IR
VERSLO
INFORMACIJOS
CENTRAS

Information for Ukmergė guests

What are the best places to visit in the Ukmergė region?
What amusements and events should you choose?
Where should you stay or spend the night?
What activities are worth a try?

All of these questions will be happily answered at:

Ukmergė Tourism and Business Information Centre

Kęstučio a. 2-2

Ukmergė

Phone: 00370 340 63551

www.ukmergeinfo.lt

Ukmergė
2015

Idėjos ir teksto autorius Arturas Laskauskas
Dizaineris ir viršelio autorius Linas Rimkus

Leidinyje panaudotos nuotraukos ir iliustracijos:

P. 8-11, 13-14, 17, 37 / © Valdas Jarutis

P. 12 / © Arvydas Pėšina

P. 14-16 / © Matas ir Lukas Aliuškevičiai

P. 18-21, 23-34, 38-39, 41-45, 48-55 / © Linas Rimkus

P. 22 / © Aurimas Strumila

P. 40 / © Pranas Paškevičius

P. 45-47, 49 / © Matas Aliuškevičius

